

Załącznik nr 7 do Protokołu
z Posiedzenia Rady
w dniu 23.01.2018 r.

Podsumowanie warsztatu refleksyjnego z dnia 9.01.2018 r.

a. Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?

- Jeżeli nie, to czy poziom realizacji może negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR?
- Jakich można wskazać przyczyn odstępstw od planu?
- Jakie działania można podjąć, by uniknąć ich w kolejnym roku?

Realizacja finansowa i rzeczowa przebiega zgodnie z planem. Oczywiście uwzględniając opóźnienia we wdrażaniu całego programu LEADER niezależne od LGD. Niestety ze względu na opóźnienia w weryfikacji wniosków przez Samorząd Województwa tylko nieznaczna część umów na realizację operacji została do tej pory podpisana. Dlatego informacja o zgodności z planem opiera się na przewidywaniu, że znaczna część wniosków rekomendowanych przez Radę LGD będzie realizowana. Probabilistyczna forma oceny postępów rzeczowych i finansowych zakończy się dopiero po uzyskaniu ostatecznych informacji o rozliczeniu końcowym projektu.

Rekomendacja – usprawnienie przekazu informacji ze strony Samorządu Województwa na temat podpisywanych umów oraz w szczególności zapisów w tych umowach dotyczących realizacji wskaźników LSR.

b. Czy jakość projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych jest zadowalająca?

W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie?

- W jakich obszarach tematycznych jakość wniosków budzi wątpliwość?
- Jeżeli nie, to jak odbije się to na realizacji celów LSR?
- Co można zrobić, by podnieść jakość wniosków?

We wszystkich naborach wybierane wnioski cechuje niepewność co do sukcesu, czyli realizacji i rozliczenia projektów. Słabe punkty to proces podpisania umowy, proces realizacji operacji oraz proces rozliczenia projektu. Ogólna konkluzja mówi, że większe szanse na pomyślną realizację mają projekty składane przez JST. Duże doświadczenie w pisaniu i realizacji wniosków w połączeniu ze stabilną sytuacją finansową sprawiają, że urzędy gmin i podległe im instytucje dają największą gwarancję na realizację zawartych w nich wskaźników. W przypadku przedsiębiorców znaczenie mają co najmniej dwa czynniki. Po pierwsze wnioski na podejmowanie działalności składane są przez najmniej doświadczonych wnioskodawców i zakładają mało realistyczne scenariusze (mimo że są zgodne z przepisami). Po drugie brak doświadczenia wpływa na błędy w realizacji operacji, które mogą mieć ogromny wpływ na końcowe rozliczenie projektu. W przypadku przedsięwzięć związanych z rozwojem działalności gospodarczej znaczna część wnioskodawców korzysta z pomocy firm konsultingowych. Z jednej strony skutkuje to wysokiej jakości wnioskami, a z drugiej niedopasowaniem wniosku do oczekiwań przedsiębiorców. Część przedsiębiorców nie do końca zna zapisy własnych wniosków co powoduje komplikacje w trakcie realizacji operacji. W odróżnieniu od instytucji sektora publicznego dla przedsiębiorców kluczowe znaczenie ma czas realizacji operacji i rozliczenia projektu. Przesunięcia terminów związane z przedłużającymi się procedurami weryfikacji i podpisywania umów wyraźnie wpływają na rezygnację wnioskodawców z realizacji operacji przed podpisaniem umów lub już po tym fakcie. Dodatkowy problem stanowi konkurencyjny tryb wyboru wykonawców, który wydłuża proces realizacji operacji.

Podsumowanie warsztatu refleksyjnego z dnia 9.01.2018 r.

Rekomendacja: informować i szkolić beneficjentów podejmujących działalność gospodarczą w zakresie realizacji projektów.

Skłaniać przedsiębiorców wnioskujących w ramach naborów związanych z rozwojem działalności gospodarczej do wnikliwego zapoznania się z wnioskiem jeśli ten był pisany przez firmę zewnętrzną. Rzetelnie informować przedsiębiorców co do realnych terminów możliwości realizowania i rozliczania operacji.

c. W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?

- Czy są jednoznaczne, obiektywne, czy pozwalają wybrać najlepsze wnioski?
- Czy wnioskodawcy zgłaszają wątpliwości odnośnie kryteriów, jakie?
- Co można zrobić, żeby poprawić katalog kryteriów?

Przeważająca większość kryteriów wskazuje na możliwości jednoznacznej oceny. Wymusza to zachowanie jednorodności ocen Rady i uniemożliwia różnice w interpretacji. Natomiast kryteria dotyczące innowacyjności czy wykorzystania zasobów powodują trudności interpretacyjne. Problemy wiążą się zwłaszcza z zagadnieniami technicznymi oraz oceną występowania danej innowacji na danym regionie. Kryteria te dają również pole do nadinterpretacji ze strony wnioskodawców, którzy dla zdobycia dodatkowych punktów wpisują innowacje na granicy racjonalności.

Wnioskodawcy nie zgłaszają uwag odnośnie kryteriów, protesty dotyczą jedynie otrzymanych punktów w ramach kryterium.

Rekomendacja: zwracać szczególną uwagę na jednolitą ocenę kryteriów o dużym stopniu sformalizowania. Należy podjąć wysiłki w celu jeszcze bardziej precyzyjnego zdefiniowania kryteriów uniemożliwiających indywidualną interpretację członków Rady.

d. W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?

- Jakie zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej nastąpiły i mogą mieć wpływ na dezaktualizację LSR?
- Czy widać zróżnicowania potrzeb między poszczególnymi gminami? Jak i jak można na nie zareagować?

Wszystkie operacje wybrane do realizacji miały na celu realizację przedsięwzięć i poprzez nie celów LSR. Są jednak przedsięwzięcia, które nie cieszą się zainteresowaniem i wymagają większej promocji ze strony biura. Sumienne i rzetelne zdefiniowanie potrzeb społecznych przeprowadzone w trakcie tworzenia LSR powoduje, że wybierane operacje z definicji w większości wpływają na zaspakajanie tych potrzeb. Niemniej brak jest na tyle systematycznych badań społecznych i gospodarczych, które w rzetelny sposób pomogłyby sparametryzować ten wpływ.

W dwa lata po opracowaniu LSR dane, które posłużyły identyfikacji potrzeb nie zaktualizowały się.

W zakresie wsparcia przewidzianego w PROW nie zauważono istotnych różnic w intensywności potrzeb pomiędzy gminami.

Rekomendacje: śledzić publikacje GUS oraz innych ośrodków badawczych w zakresie aktualnych danych społecznych i gospodarczych powiązanych merytorycznie z celami LSR.

Podsumowanie warsztatu refleksyjnego z dnia 9.01.2018 r.

e. Czy przyjęty system wskaźników sprawdza się i dostarcza wszystkich potrzebnych informacji?

- Czy zbierane dane są wiarygodne a źródła trafne?
- Jeśli nie, to jakie zmiany można wprowadzić na tym etapie?

System wskaźników jest ściśle powiązany z przedsięwzięciami i celami zapisanymi w LSR. Dlatego monitorowanie tych wskaźników w zasadniczej mierze spełnia swoją rolę. Niemniej konieczność modyfikacji wskaźników według założeń proponowanych przez PROW powoduje, że niektóre z nich mogłyby odbiegać od przypisanej im roli.

Z uwagi na brak systematycznego i pełnego przepływu informacji ze strony Samorządu Województwa trudno jednoznacznie określić czy zbierane dane są wiarygodne i trafne. Jedynym rzetelnym źródłem danych byłyby umowy podpisane z beneficjentami. Zapisane w nich kwoty pomocy oraz wskaźniki stanowią wiarygodną podstawę do określania stopnia realizacji kamieni milowych. Trudno za takie źródło uznać dane z ankiet monitoringowych beneficjentów ponieważ obarczone są możliwością popełniania różnego rodzaju błędów. Ostateczną weryfikacją będą również dane urzędowe ze strony Samorządu Województwa.

Rekomendacje: usprawnić przepływ informacji ze strony Samorządu Województwa tak w zakresie aktualności jak i zakresu przekazywanych danych (wskaźniki zawarte w umowie).

f. Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?

- Jakie zmiany można wprowadzić w procedurach na tym etapie, by podnieść ich użyteczność?

Procedury nie są przyjazne przede wszystkim w zakresie czasu trwania. W przypadku przedsiębiorców cała procedura wyboru (do czasu podpisania umowy) zdecydowanie wykracza poza warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Znaczna część przedsięwzięć dezaktualizuje się przed podpisaniem umowy, zakupy maszyn i urządzeń stają się nieracjonalne lub zostały sfinansowane z innych źródeł. W zakresie realizacji projektów utrudnieniem, zwłaszcza dla małych przedsiębiorstw lub mało doświadczonych wnioskodawców, jest przestrzeganie konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców, w tym zastrzeżeń nałożonych przez ARIMR.

Rekomendacje: z uwagi na brak realnego wpływu na czas wyboru operacji należy szczególnie i klarownie informować wnioskodawców o realnych terminach zakończenia procedur. Należy podjąć wysiłek informowania wszystkich beneficjentów co do warunków realizacji operacji oraz wymogów niezbędnych do rozliczenia projektów.

g. Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?

Działania informacyjne i doradcze biura w istotny sposób wpływają na jakość składanych wniosków. Znaczna część wnioskodawców modyfikuje założenia swoich projektów zgodnie z sugestiami pracowników biura LGD.

Ograniczenia formalne i finansowe zmniejszają możliwości aktywnego zaangażowania LGD w działania informacyjno-promocyjne. Przeniesienie środka ciężkości realizacji tych zadań na wnioskodawców pozwala na dywersyfikację wysiłków ale też ogranicza merytoryczną spójność działań oraz sprawny i systematyczny nadzór.

Rekomendacje: wywierać wpływ na wnioskodawców korzystających z firm konsultingowych by aktywnie uczestniczyli w opracowywaniu koncepcji projektu oraz w konsultacjach w biurze LGD.

Podsumowanie warsztatu refleksyjnego z dnia 9.01.2018 r.

h. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?

Potrzeba lepszego przepływu informacji ze strony Samorządu Województwa poprzez utworzenie kanału systematycznego przekazywania danych o operacjach na każdym etapie jej wyboru i realizacji.

i. Inne zagadnienia związane z procesem realizacji LSR;

brak

j. Sposób wykorzystania rekomendacji.

Rekomendacje zostaną przeanalizowane przez zespół złożony z pracowników biura LGD, zarządu LGD oraz Rady LGD. Pozytywnie zaopiniowane zostaną przekazane do realizacji poszczególnym organom LGD. Realizacja rekomendacji oraz efekty ich wdrożenia będzie elementem oceny w kolejnej ewaluacji wewnętrznej.

Abraham Jeliński